Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΕΤΑΑ ΑΛΛΟΤΕ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΙ ΑΛΛΟΤΕ ΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κατόπιν δημοσιευμάτων του Περιοδικού «Επίκαιρα» το γραφείο του αρμόδιου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς υπουργού Επικρατείας, Παναγιώτη Νικολούδη, έδωσε εντολή έρευνας της υπόθεσης, για αυτούς που μπορεί να μην είναι και τόσο... δικαιούχοι σε προγράμματα κοινωνικής οικονομίας και καταπολέμησης της ανεργίας.

Σε αυτό είχε δοθεί έμφαση στην περίπτωση της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), η οποία έχει επιλεγεί ως συντονιστής εταίρος για τον Περιφερειακό Μηχανισμό Κοινωνικής Οικονομίας Αττικής, μολονότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα απευθύνεται σε κοινωνικές επιχειρήσεις και η ίδια αυτοπαρουσιάζεται άλλοτε ως δημόσια κι άλλοτε ως ιδιωτική εταιρεία.

Δίκτυα και φορείς της κοινωνικής οικονομίας έστειλαν επιστολή στον κ. Νικολούδη με θέμα την «
υφαρπαγή πόρων από κύκλωμα διαπλοκής στα προγράμματα ΕΣΠΑ του υπουργείου Εργασίας, που καθιστά αναγκαία την απόδοση νομικών ευθυνών και τον έλεγχο του "πόθεν έσχες"
», την οποία έχει στη διάθεσή του το περιοδικό μας. Σε αυτή γίνεται ονομαστική αναφορά σε πρόσφατα δημοσιεύματα των «Επικαίρων», στα οποία έχει τεκμηριωθεί παραβίαση των κοινοτικών Οδηγιών για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων κοινωνικής οικονομίας που απορροφούν δημόσιες επιχειρήσεις, κατά παρέκκλιση της κοινοτικής νομοθεσίας και σε βάρος των κοινωνικών επιχειρήσεων.

ΜΕΤΟΧΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟ - ΦΟΡΕΙΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ΕΕΤΑΑ ΑΕ ιδρύθηκε το 1985, λειτουργεί με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/20 και του ιδρυτικού της νόμου. Διοικείται από 11μελές αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο κι έχει μετόχους τους φορείς της Αυτοδιοίκησης (ο βασικός μέτοχος είναι η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας – ΚΕΔΕ), το Ελληνικό Δημόσιο (υπουργείο Εσωτερικών) και φορείς του κοι- νωνικού τομέα. Η ΕΕΤΑΑ έχει σκοπό την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης σε φορείς της Αυτοδιοίκησης, καθώς και σε αντίστοιχους του Δημοσίου και του κοινωνικού τομέα. Επιπλέον, όπως περιγράφεται στην ιστοσελίδα της (www.eetaa.gr), και για την επίτευξη του σκοπού της συμμετέχει σε μεγάλο αριθμό δικτύων και συνεργασιών.

Τα «Επίκαιρα» είχαν δημοσιεύσει την επιστολή της Εθελοντικής Περιβαλλοντικής Ομάδας Αλμυρού Μαγνησίας «Εν Δράσει» προς τον πρωθυπουργό, Αλέξη Τσίπρα, με ημερομηνία 5 Μαρτίου, σχετικώς με την κατασπατάληση των ευρωπαϊκών κοινωνικών πόρων. Στην απάντηση, με ημερομηνία 17 Μαρτίου, γνωστοποιείται ότι διαβιβάστηκε στην αρμόδια Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) του υπουργείου Οικονομίας. Αναφορικά σε σχέση **με την Ε.Ε.Τ.Α.Α** πρόκειται ουσιαστικά για μια δημόσια επιχείρηση που λειτουργεί έτσι εν τοις πράγμασοι αφού, στο

μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχει μόνο το δημόσιο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, τεκμηριώνεται επίσης και από το γεγονός ότι σε πολλές άλλες περιπτώσεις εμφανίζεται να απορροφά προγράμματα που προορίζονται αποκλειστικά για δημόσιους φορείς.

Σχετικά με την πρόσκληση είναι προφανές ότι, εξαιρεί τους δημόσιους φορείς
από συντονιστές εταίρους
γιατί η διαχειριστική αρχή
είναι υποχρεωμένη αφ΄ενός να εφαρμόζει τις κοινοτικές οδηγίες για τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου και αφετέρου γιατί θα ήταν εκτός λογικής το δημόσιο υποκαθιστά πλήρως και ακυρώνει το υποκείμενο της κοινωνικής οικονομίας που είναι οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Φαίνεται όμως επειδή η παράκαμψη δεν μπορεί να γίνει απευθείας επιχειρείται να γίνει με πλάγιο και απατηλό τρόπο βαφτίζοντας τις δημόσιες Ανώνυμες εταιρίες σε Κοινωνικές ή ιδιωτικές επιχειρήσεις. Με την παραλλαγή αυτοί οι χρησθέντες κατά παρέκκλιση της πρόσκλησης ως συντονιστές εταίροι προκαλούν εκτός των άλλων αθέμιτο ανταγωνισμό στους πραγματικούς δικαιούχους, ασκώντας παράλληλα και την ανάλογη πολιτική επιρροή που διαθέτουν ως μεγάλοι δημόσιοι οργανισμοί.

«Δεν δύναται να οριστούν συντονιστές αναπτυξιακώ ν συμπράξεων»
Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με την Πρόσκληση, συντονιστής εταίρος δεν μπορεί να είναι: α)τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, β) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και οι κοινωφελείς επιχειρήσεις τους, γ) οι δημόσιοι οργανισμοί και επιχειρήσεις. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικώς στην Πρόσκληση, εταίροι των αναπτυξιακών συμπράξεων μπορούν να είναι: α) τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου,β) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και οι κοινωφελείς επιχειρήσεις τους, γ) οι δημόσιοι οργανισμοί και επιχειρίσεις, δ) οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες, ε) τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικο Δικαίου κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στ) οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργοδοτών κι εργαζομένων. «Οι φορείς των περιπτώσεων α, β και γ δεν δύναται να οριστούν συντονιστές εταίροι των αναπτυξιακών συμπράξεων», αναγράφεται στην ίδια Πρόσκληση... Από τα παραπάνω γίνεται προφανές ότι η Πρόσκληση εξαιρεί τους δημόσιους φορείς από συντονιστες εταίρους γιατί η διαχειριστική Αρχή είναι υποχρεωμένη αφενός να εφαρμόζει τις Κοινοτικές Οδηγίες για τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και αφετέρου τη... λογική, καθώς σε μια τέτοια περίπτωση το Δημόσιο υποκαθιστά πλήρως και ακυρώνει το υποκείμενο της κοινωνικής οικονομίας που είναι οι κοινωνικές επιχειρήσεις. Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικώς άνθρωποι που γνωρίζουν πρόσωπα και καταστάσεις, αυτό που δεν μπορεί να γίνει ανοιχτά φαίνεται πως επιχειρείται να πραγματοποιηθεί με πλάγιο και απατηλό τρόπο, «βαφτίζοντας» τις δημόσιες ανώνυμες εταιρείες σε κοινωνικές ή ιδιωτικές επιχειρήσεις για να χρηστούν με παραλλαγή ως συντονιστές εταίροι, προκαλώντας, εκτός των άλλων, αθέμιτο ανταγωνισμό στους πραγματικούς δικαιούχους, ασκώντας και την ανάλογη πολιτική επιρροή που διαθέτουν.

Είναι προφανές ότι το πρόσχημα παρερμηνείας προσφέρεται από την ασάφεια του νόμου 4019/11 που επιτρέπει στις ιδιωτικές ανώνυμες εταιρείες να έχουν την δυνατότητα επιλογής του συντονιστή εταίρου για τις ανώνυμες ερτιρείες (Α.Ε). και με αυτό τον τρόπο

εισχωρούν ως δούρειος ίππος και οι δημόσιες Α.Ε.

ΧΡΗΣΤΟΣ
ΚΑΡΑΖΟΥΠΗΣ
Οικονομολόγος
, εκ των συντονιστώ ν του Πανελληνίου Παρατηρητηρίου των Οργανώ σεων της Κοινωνίας των Πολιτώ ν δηλώ νει:

Είμαι προϊστάμενος οικονομικών και τεχνικών υπηρεσιών Δήμου και κανείς στο χώρο της Τ.Α δεν θα μπορούσε να ισχυριστεί σοβαρά πως η ΕΕΤΑΑ είναι ιδιωτική επιχείρηση επειδή έχει την νομική μορφή της Α.Ε.

Ο διαχωρισμός των δημοσίων επιχειρήσεων σε ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ αφορά μεν το δίκαιο σε ότι αφορά την διοίκηση των εταιρειών όχι όμως τον χαρακτήρα που ορίζεται από την ιδιοκτησία του δημοσίου.

Η μεταμφίεση της ΕΕΤΑΑ σε ιδιωτική εταιρεία μπορεί να περάσει μεν από το Ελληνικό θεσμικό πλαίσιο με παρερμηνείες, είναι αδύνατον όμως να περάσει σαν τέτοια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο για πόρους μάλιστα που κατά το 95% είναι Ευρωπαϊκοί πόροι.

Στην κατηγορία των ΝΠΙΔ ανήκουν πολλές Δημόσιες Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας (όπως η Δ.Ε.Η.), δηλαδή νομικά πρόσωπα που ασκούν δημόσια υπηρεσία, αλλά και άλλοι φορείς, όπως η Τράπεζα της Ελλάδος, στους οποίους ανατίθεται η άσκηση διοίκησης παράλληλα με την ιδιωτική τους δραστηριότητα.

Πρόκειται για τα λεγόμενα νομικά πρόσωπα μικτής φύσης ή διφυούς χαρακτήρα, στα οποία υπάγονται κατά κανόνα νομικά πρόσωπα που ιδρύονται μεν από το Κράτος υπό τη μορφή όμως νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, η δράση των οποίων συνδέονται με τον κρατικό παρεμβατισμό που σε καμία περίπτωση δεν συνιστά κοινωνική επιχείρηση. Κοινωνική επιχείρηση είναι μόνον εκείνη που τα μέλη της και οι μέτοχοι είναι πολίτες και συλλογικές κοινωνικές οντότητες τουλάχιστον κατά 51% και έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Κάποιοι εκμεταλλεύονται το «παραθυράκι» του νόμου 4019/11 προς τις ιδιωτικές ανώνυμες εταιρείες που τους δίνει το πρόσχημα αυτό, αλλά το «παραθυράκι» δεν μπορεί να μετασχηματίσει μια εταιρεία δημοσίου συμ- φέροντος σε ιδιωτική ή κοινωνική, παρά μόνον εάν οι διαχειριστικές Αρχές λειτουργή- σουν προσχηματικά και θελήσουν να αποπροσανατολίσουν τις Αρχές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Δεν είναι δύσκολο, άλλωστε, να τεκμηριωθεί ο δημόσιος χαρα- κτήρας της ΕΕΤΑΑ, εάν οι αρμόδιες ελεγκτι- κές Αρχές εξετάσουν, πέρα από τη σύνθεση του εταιρικού της κεφαλαίου, το ιστορικό των έργων που έχει υλοποιήσει μέχρι τώρα, αλλά και πρόσφατη αξιολόγηση της ΕΔΕΛ. Για όλους αυτούς τους λόγους οι φορείς κοι- νωνικής οικονομίας ζητούν τον έλεγχο της νομιμότητας των δικαιολογητικών για την επίμαχη Πρόσκληση, που καθιστούν την ΕΕΤΑΑ επιλέξιμο συντονιστή εταίρο. Το πρόσχημα όμως καταρρίπτεται ολοσχερώς από το γεγονός ότι η ΕΕΤΑΑ έχει απορροφήσει προγράμματα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ με την ιδιότητα της δημόσιας και δημοτικής αναπτυξιακής

εταιρείας, που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα μπορούσε να είναι δικαιούχος από τους όρους της Πρόσκλησης. Έτσι τεκμηριώνεται η αντίφαση να παρουσιάζεται κατά το δοκούν άλλοτε ως δημόσια κι άλλοτε ως ιδιωτική εταιρεία από τη μια διαχειριστική Αρχή στην άλλη, κάτι που σημαίνει είτε στη μία είτε στην άλλη περίπτωση καταπάτηση των όρων και των περιορισμών των Προσκλήσεων σε βάρος άλλων δικαιούχων. Η είσοδος από το «παραθυράκι» σε τέτοιου είδους προγράμματα των αναπτυξιακών εταιρειών του Δημοσίου και των ΟΤΑ, χωρίς να είναι οι ίδιες κοινωνικές επιχειρήσεις, καταλήγει συνήθως σε έμμεση μισθοδοσία αυτών των εταιρειών κι αυτό είναι ξεκάθαρα ασύμβατο με την κοινοτική νομοθεσία. Πέραν από το νομικό ζήτημα που προκύπτει, στο ουσιαστικό μέρος της υπόθεσης η κ, Αδάμ σύμβουλος της αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας κ. Αντωνοπούλου υπερασπίζεται απροκάλυπτα με αυτό τον τρόπο τον σχεδιασμό της προηγούμενης Κυβέρνησης ο οποίος διευκόλυνε την διαπλοκή και την λεηλασία των πόρων που είχαν προορισμό την κοινωνική οικονομία από δημόσιες επιχειρήσεις και αναπτυξιακές εταιρείες που καμιά σχέση δεν έχουν με το χώρο των κοινωνικών επιχειρήσεων. Κι αυτό δεν αποτελεί μόνον παρερμηνεία αλλά στάση που υπονομεύει τον γενικότερο σχεδιασμό της νέας Κυβέρνησης για την πραγματική κοινωνική οικονομία. Αποτελεί επίσης δημόσια ύβρη η δήλωσή της που μας μεταφέρθηκε ότι «εμείς δεν θα ρωτήσουμε την ΕΕ τι είναι και τι δεν είναι δημόσιο» και επομένως ποιοι είναι οι δικαιούχοι , ξεχνώντας βέβαια ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα χρηματοδοτείται κατά 95% από το Ευρωπαϊκό κοινωνικό Ταμείο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΤΙΣΜΟΙ

Από τα 500εκ που είχαν σχεδιαστεί από το ΕΠΑΝΑΔ το 2011 να πάνε για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και στους κοινωνικούς συνεταιρισμούς η κατάληξη είναι έχει πάει ακόμη στους πραγματικούς δικαιούχους ούτε ένα ευρώ στις κοινωνικές επιχειρήσεις. Σε εκείνους δηλαδή που παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες κοινωνικού σκοπού και για τους οποίους σχεδιάστηκε το πρόγραμμα της κοινωνικής οικονομίας από το ΕΠΑΝΑΑΔ.

«Δεν έχουμε λάβει χρήματα από το ΕΣΠΑ λένε οι νέοι συνεταιριστές»

«Οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις της Αττικής δεν έχουν λάβει χρήματα για την ανάπτυξή τους από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Κανένας οργανισμός και φορέας του κράτους δεν έχει ενεργοποιηθεί προς το παρόν για να προάγει τον θεσμό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην πράξη. Τα περιφε- ρειακά προγράμματα ΤΟΠΣΑ και ΤΟΠΕΚΟ εδώ και λίγα χρόνια επιδιώκουν την επιμόρφωση μελλοντικών κοινωνικών επιχειρηματιών και την παρότρυνσή τους για ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.), παραβλέποντας το ισχνό οικονομικό περιβάλλον και την έλλειψη προσφερόμενου έργου για τη δυνητική απασχόληση αυτών των μελλοντικών "επιχειρηματιών". Επιπλέον, παραβλέπουν οι αρμόδιοι φορείς την ανάγκη επιμόρφωσης αυτών των νέων επιχειρηματιών για δημιουργία όχι μόνον επιχειρηματικών δεξιοτήτων, όπως προσπαθούν, αλλά κι επαγγελμάτων που έχουν άμεση ζήτηση και πιθανή μελλοντική μόνιμη ή προσωρινή επαγγελματική αποκατάσταση».

Ζητούν και το «πόθεν έσχες» των πρωταγωνιστώ ν

Όπως τονίζουν στην επιστολή τους οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας, όλα αυτά για να συμβούν δεν αποδεικνύουν μόνο μια ανεύθυνη και κοινωνικώς άδικη πολιτική, αλλά, παραλλήλως, συστηματική παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας και των Οδηγιών ως προς τους στόχους

και τους ωφελούμενους αυτών των προγραμμάτων, γιατί κάποιοι «μεσάζοντες» πλούτιζαν κάνοντας δήθεν προγράμματα και μελέτες για φτωχούς και ανέργους.

«
Σημαίνει ότι κάποιοι σχεδίαζαν, έλεγχαν και υπέγραφαν με σκοπό να προσπορίσουν παράνομο όφελος προς τρίτους και υπάρχουν εταιρείες που απορρόφησαν μέσω αυτής της διαπλοκής δεκάδες κι εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ και πλούτισαν με αυτόν τον τρόπο. Τα στοιχεία είναι προφανώς διαθέσιμα στο υπουργείο Εργασίας σε μια σειρά από σκανδαλώδεις συμβάσεις και φωτογραφικές προσκλήσεις προς ημετέρους
», υπογραμμίζεται στην ίδια επιστολή, με την οποία οι φορείς ζητούν από τον κ. Νικολούδη,
«
όπως ο νόμος ορίζει
», τον έλεγχο όλων αυτών των συμβάσεων και προσκλήσεων, του πώς κατέληξαν οι πόροι στο κύκλωμα διαπλοκής, καθώς και το «πόθεν έσχες» των πρωταγωνιστών στην απορρόφηση πόρων, αυτών, δηλαδή, που πλούτισαν μέσα από το σύστημα διαπλοκής. Κι όλα αυτά για να αποδοθεί επιτέλους δικαιοσύνη.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Προς

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ Της ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Το υπουργείο Εργασίας της Ελλάδας, το οποίο διαχειρίζεται τους πόρους του Ευρ. Κοιν. Ταμείου για προγράμματα απασχόλησης και κοινωνικής οικονομίας έχει διαθέσει μεγάλα ποσά δημόσιους φορείς οι οποίοι εμφανίζουν νομική προσωπικότητα ιδιωτικού τομέα.

Συγκεκριμένα , αυτό συνέβη σε παλαιότερα προγράμματα Τοπικά Προγράμματα για Ευάλωτες κοινωνικές Ομάδας (ΤΟΠΕΚΟ), ΤΟΠΣΑ αλλά και σε πρόσφατη προκήρυξη
Πρόσκλησης
4.29190/οικ.4.1856 ..15-10-2014 Κωδ.Π.6 του Υπουργείου Εργασίας
για την δημιουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Στήριξης της Κοινωνικής Οικονομίας.

Αυτό συνέβη ιδιαίτερα με τους επικεφαλής (συντονιστές εταίρους) των Αναπτυξιακών Συμπράξεων οι οποίες τυγχάνουν να είναι
Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης
για άλλα προγράμματα δημόσιου χαρακτήρα.

Αποτέλεσμα είναι η εκτροπή πόρων που προορίζονται για την κοινωνική οικονομία σε δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις.

Έτσι παρουσιάζονται αρκετές αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες ή και ανώνυμες εταιρείες με μοναδικούς μετόχους φορείς του δημοσίου και των ΟΤΑ να καρπούνται τους πόρους που απευθύνονται στις κοινωνικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς.

Η παρέκκλιση γίνεται με το πρόσχημα ότι οι εταιρείες αυτές, ενώ εν τοις πράγμασι (de facto) είναι του δημοσίου, έχουν νομική προσωπικότητα ιδιωτικού δικαίου.

Επιπλέον ο όρος του ΕΚΤ ότι
τουλάχιστον του 20% της κατανομής των πόρων του Ταμείου θα διατίθεται στην κοινωνική ένταξη καταπατείται από την Ελληνική πλευρά.

Με αυτά δεδομένα και παραπάνω στοιχεία, ζητάμε από την αρμόδια επιτροπή γενική Δ/ση Απασχόλησης Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης να μας απαντήσει εάν έχει ενημερωθεί για αυτή την παρέκκλιση από την Ειδική Υπηρεσία Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Οικονομίας του ελληνικού Υπ. Εργασίας και εάν έχει εγκρίνει αυτή την παρέκκλιση.

Ενωση Δικτύων κοινωνικής Οικονομίας